

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27
lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 23 listopada 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2017 r. Sąd Apelacyjny [...] oddalił apelację W. M. od wyroku Sądu Okręgowego we W. z dnia 15 marca 2017 r. oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we W. z dnia 11 stycznia 2016 r., odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową.

W. M. w okresie od dnia 29 października 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. korzystał z prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Wnioskodawca jest także uprawniony do emerytury. Kolejny wniosek z dnia 18 października 2013 r. o przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową został rozpoznany odmownie decyzją organu rentowego z dnia 11 stycznia 2016 r.

W opinii z dnia 26 kwietnia 2016 r., biegły lekarz pulmonolog uznał, że wnioskodawca nie może zostać uznany za niezdolnego do pracy, mimo

stwierdzenia u niego pylicy azbestowej płuc (choroba zawodowa), niedoczynności tarczycy i choroby zwyrodnieniowej stawów. Rozpoznane schorzenie zawodowe układu oddechowego w swych skutkach nie upośledza sprawności organizmu w stopniu, który ograniczałby w sposób znaczny zdolność powoda do wykonywania zatrudnienia. W drugiej opinii z dnia 28 listopada 2016 r., inny biegły lekarz pulmonolog, rozpoznał u wnioskodawcy pylicę azbestową, przy czym stwierdził, że stan zdrowia wnioskodawcy nie uzasadnia uznania go za osobę częściowo niezdolną do pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, spór dotyczący istnienia u W. M. niezdolności do pracy, Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozstrzygnął w oparciu o opinie biegłych, zgodnie z przepisem art. 12 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. 2009 r. Nr 153, poz. 1227), mającej zastosowanie w sprawie z mocy art. 17 ust. 1 ustawy wypadkowej.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł pełnomocnik wnioskodawcy, zaskarżając go w całości. W podstawach skargi kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 3 oraz art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1376).

Przedmiotowe zarzuty skłoniły skarżącego do sformułowania wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście zasadna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika. Analiza uzasadnienia wniosku w zakresie obejmującym tę przesłankę nie pozwala przyjąć, że przesłanka ta wystąpiła. Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje go do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W świetle motywów zaskarżonego wyroku rozpoznania nie można przyjąć, że nastąpiły uchybienia przepisom o charakterze elementarnym.

Zagadnienie związku między niezdolnością do pracy a przebytą przez ubezpieczonego chorobą zawodową w kontekście starań ubezpieczonego o rentę z

tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową (art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy wypadkowej z 2002 r.) było już kilkakrotnie rozważane i rozstrzygane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się „niezdolny do pracy wskutek choroby zawodowej”. To ostatnie pojęcie było przedmiotem wykładni sądowej.

Kwestia „niezdolności do pracy wskutek choroby zawodowej” odnosi się do zagadnienia związku przyczynowego między chorobą zawodową a jej prawnie doniosłymi skutkami w postaci częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy (ewentualnie śmierci, stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, niezdolności do samodzielnej egzystencji) jako przesłanki odpowiedzialności za te skutki w postaci zapłaty renty z tytułu niezdolności do pracy i innych świadczeń należnych z ubezpieczenia wypadkowego, w odróżnieniu od analogicznych świadczeń przysługujących na zasadach ogólnych.

Sąd Najwyższy przyjął, że uzasadnione jest ujmowanie rozważanego związku przyczynowego, jako relacji, w której przyczyną jest ogół równorzędnych wobec siebie zdarzeń, bez spełnienia których skutek nie mógłby nastąpić, a zatem przyjęcie teorii równowartości warunków, zwaną też teorią warunku koniecznego *sine qua non*, wedle której szkoda jest następstwem splotu przyczyn równoważnych, obejmujących wszystkie zdarzenia pozostające w relacji przyczyna - skutek tak długo, aż hipotetyczne wyeliminowanie jednej z przyczyn doprowadzi do wniosku o niemożliwości nastąpienia danego skutku. Gdy istnieje wielość przyczyn wywołujących szkodę należy wyróżnić przypadek, gdy każda z nich mogła szkodę wywołać albo będąc ogniwem łańcucha przyczyn, albo gdy zadziałały równocześnie. W takim przypadku, gdy dochodzi do zbiegu przyczyn, odpowiedzialność za skutek zachodzi w takim zakresie, w jakim szkoda jest niepodzielnym następstwem ich wszystkich, choć stopień efektywności działania konkretnej przyczyny był mniej lub bardziej znaczący. Takie przyczyny określa się jako przyczyny istotne. Wobec powyższego niezdolność do pracy wskutek choroby zawodowej w rozumieniu art. 6 ustawy wypadkowej z 2002 r. zachodzi wówczas, gdy choroba zawodowa jest istotną przyczyną częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy, co oznacza, że bez wynikającego z niej uszczerbku na zdrowiu niezdolność do pracy nie wystąpiłaby. Taki stan rzeczy istnieje

niewątpliwie, gdy choroba zawodowa sama powoduje uszczerbek na zdrowiu uzasadniający zakwalifikowanie pracownika jako częściowo lub całkowicie niezdolnego do pracy. Zachodzi on jednak również wówczas, gdy sama choroba zawodowa nie uzasadnia uznania pracownika za częściowo lub całkowicie niezdolnego do pracy, jednakże bez wynikającego z niej uszczerbku na zdrowiu niezdolność do pracy nie wystąpiłaby, ponieważ pozostałe przyczyny niezdolności, np. inne choroby, nie wystarczają do jej powstania. W takim przypadku stopień, w jakim choroba zawodowa przyczynia się do niezdolności nie ma znaczenia, ważne jest to, że przesądza ona o wystąpieniu niezdolności do pracy, stanowiąc jej istotną przyczynę (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 9 grudnia 2008 r., I UK 147/08, OSNP 2010 nr 11-12, poz. 145; z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UK 338/09, LEX nr 604208; z dnia 17 maja 2016 r., I UK 209/15, LEX nr 2061182; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2017 r., II UK 452/16, niepubl.). Na gruncie rozpoznawanej sprawy, opierając swoje rozstrzygnięcie na opinii biegłych z zakresu pulmonologii, Sady *a meriti*, rozstrzygnęły, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał zatem, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. W związku z tym, opierając się na treści art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.